

ÚRAD PRE REGULÁCIU SIĚŤOVÝCH ODVETVÍ

Prieskum zverejnených cien a cenníkov
za neregulovanú dodávku
elektriny a plynu

05.10.2023

Sumár hlavných bodov

- ÚRSO (ďalej len „úrad“) vykonal v závere septembra 2023 opätovný prieskum zverejnených cien a cenníkov za neregulovanú dodávku elektriny a plynu pre koncových odberateľov. Cieľom prieskumu bolo posúdiť, či na neregulovanom trhu elektriny a plynu pretrvávajú nepriaznivé aspekty identifikované v obdobnom prieskume úradu z mája 2023, ktorý bol zverejnený na web stránke úradu, vid' https://www.urso.gov.sk/data/files/588_prieskum-cien-nereg-dodavky-elektriny-a-plynu-22052023-final.pdf
- Efektívne fungujúci trh s energiami je nevyhnutným predpokladom pre zabezpečenie primeraných cien energií pre odberateľov s SR. Vzhľadom na očakávané zníženie štátnych dotácií v energetike v budúcom roku je možné predpokladať, že prevažná väčšina koncových odberateľov na neregulovanom trhu energií bude platiť priamo zmluvné ceny ponúkané dodávateľmi. Preto je dôležité, aby zmluvné ceny primerane zohľadňovali aktuálne trhové ceny energií, ktoré v priebehu roka 2023 výrazne klesli. Priebežný vývoj trhových cien elektriny a plynu úrad zverejňuje na svojej web stránke, vid' <https://www.urso.gov.sk/6124-sk/burzove-ceny-elektriny-a-plynu/>
- Avšak súčasná situácia ohľadne zverejňovania a aktualizácie cien za neregulovanú dodávku elektriny a plynu podľa názoru úradu indikuje nedostatočnú mieru konkurencie medzi dodávateľmi na neregulovanom trhu dodávky elektriny a plynu. To vytvára riziká ohľadne primeranosti zmluvných cien elektriny a plynu a môže aj negatívne ovplyvňovať výšku štátnych kompenzácií z podporných energetických schém MHSR.

Akého segmentu odberateľov elektriny a plynu sa tento prieskum dotýka?

- Prieskum sa týka neregulovanej dodávky elektriny plynu, čo je dodávka elektriny a plynu na základe zmluvy o dodávke elektriny alebo zmluvy o dodávke plynu za cenu nepodliehajúcu cenovej regulácii zo strany úradu. V tomto segmente sa predá cca 70% celkového objemu (v MWh) elektriny a plynu dodanej pre koncových odberateľov v SR.
- Neregulovaná dodávka je predovšetkým pre koncových odberateľov s ročnou spotrebou elektriny nad 30 MWh a ročnou spotrebou plynu nad 100 MWh. Títo odberatelia nakupujú elektrinu a plyn od dodávateľov na voľnom, neregulovanom trhu. Celkovo na Slovensku je v segmente neregulovanej dodávky elektriny cca 120 tisíc odberných miest a v neregulovanej dodávke plynu cca 20 tisíc odberných miest.
- Prieskum sa zamerá na odberateľský segment s ročnou spotrebou elektriny a plynu mierne nad uvedené limity spotreby, v intervale ročnej spotreby 30 - 100 MWh elektriny a 100 – 641 MWh plynu, kde sa nachádza prevažná väčšina odberateľov na neregulovanom trhu dodávky elektriny a plynu.
- V tomto segmente sa jedná predovšetkým o väčších živnostníkov, malých a stredných podnikateľov, verejné inštitúcie, neziskové organizácie, a pod., ktoré v prevažnej miere čelia tzv. neregulovaným cenníkovým cenám a ich vyjednávací sila voči dodávateľom energií je pomerne malá, najmä v porovnaní s veľkými priemyselnými odberateľmi.

Na aké otázky sa tento prieskum zamerá?

Prieskum úradu sa zamerá na dve otázky:

- **Zverejňujú dodávateľia svoje ceny a cenníky za neregulovanú dodávku elektriny a plynu?**

Zverejňovanie cien a cenníkov za neregulovanú dodávku je dôležité pre koncových odberateľov na neregulovanom trhu s energiami, keďže im umožňuje sa dostatočne zorientovať vo výhodnosti ponúkaných produktov a v prípade nespokojnosti s existujúcim dodávateľom mať dostatočnú možnosť výberu. Existencia transparentne zverejnených informácií o cenách a cenníkoch dodávateľov je z pohľadu úradu aj dôležitým predpokladom pre efektívnu súťaž na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu.

- **Aktualizujú dodávateľia svoje zverejnené ceny a cenníky v nadväznosti na klesajúce trhové ceny elektriny a plynu v priebehu roka 2023?**

V súčasnosti evidujeme klesajúce trhové ceny energií, čo vytvára predpoklady na obnovenie efektívneho trhu s energiami a zníženie rozsahu mimoriadnych opatrení štátu. Efektívna súťaž medzi dodávateľmi by mala umožniť koncovým odberateľom benefitovať z klesajúcich cien energií a podporiť udržateľnosť ich podnikateľských a nepodnikateľských činností.

Trhové ceny elektriny a plynu klesli o viac ako 50% oproti januáru 2023. Pri efektívnej súťaži medzi dodávateľmi sa dá očakávať, že nimi ponúkané ceny a cenníky pre koncových odberateľov by mali zohľadniť tento trend.

Stav zverejňovania cien a cenníkov za neregulovanú dodávku elektriny a plynu

- Úrad sa zamerlal predovšetkým na najväčších dodávateľov, ktorí majú viac ako 1% individuálny podiel na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu. Na trhu existuje ďalších cca 90 dodávateľov elektriny a cca 10 dodávateľov plynu, avšak ich individuálny podiel na trhu je výrazne pod 1%.
- Dodávatelia nemajú zákonnú povinnosť zverejňovať svoje ceny a cenníky za neregulovanú dodávku elektriny a plynu. Avšak verejne prístupná informácia o aktuálnych cenách a cenových ponukách je bežným trhovým štandardom pri efektívnej súťaži medzi firmami na mnohých trhoch tovarov a služieb.
- Úrad preskúmal web stránky dodávateľov s cieľom nájsť informácie a dokumenty o cenách a cenníkoch neregulovanej dodávky elektriny a plynu počas roku 2023. Z prieskumu vyplýva, že takmer polovica dodávateľov v TOP 10 nezverejňuje svoje ceny a cenníky na svojej web stránke. Odberatelia sa musia dopytovať uvedených dodávateľov ohľadne cenovej ponuky. Táto situácia je rovnaká ako pri prieskume z mája t.r.
- **Z pohľadu úradu súčasná situácia ohľadne zverejňovania cien a cenníkov nie je priaznivá pre koncových neregulovaných odberateľov. Odberatelia by mali mať možnosť urobiť si dostatočný prehľad o aktuálnych cenách na základe verejne dostupných informácií. V prípade záujmu sa môžu dopytovať u konkrétnych dodávateľov na detailnejšie podmienky ponuky, a prípadne si individuálne alebo skupinovo vyjednať lepšiu cenu. Absencia dostatočne širokého prehľadu o aktuálnych cenách vytvára informačnú asymetriu v neprospech koncových odberateľov.**
- Veľká časť malých a stredných odberateľov totiž nemá dostatočné informácie, zdroje a čas na vykonanie podrobného prehľadu aktuálnych cien neregulovanej dodávky elektriny a plynu. Nedostatok informácií tak môže poskytovať neprimeranú výhodu dodávateľom energií pri dohadovaní zmluvných cien a podmienok neregulovanej dodávky elektriny a plynu.

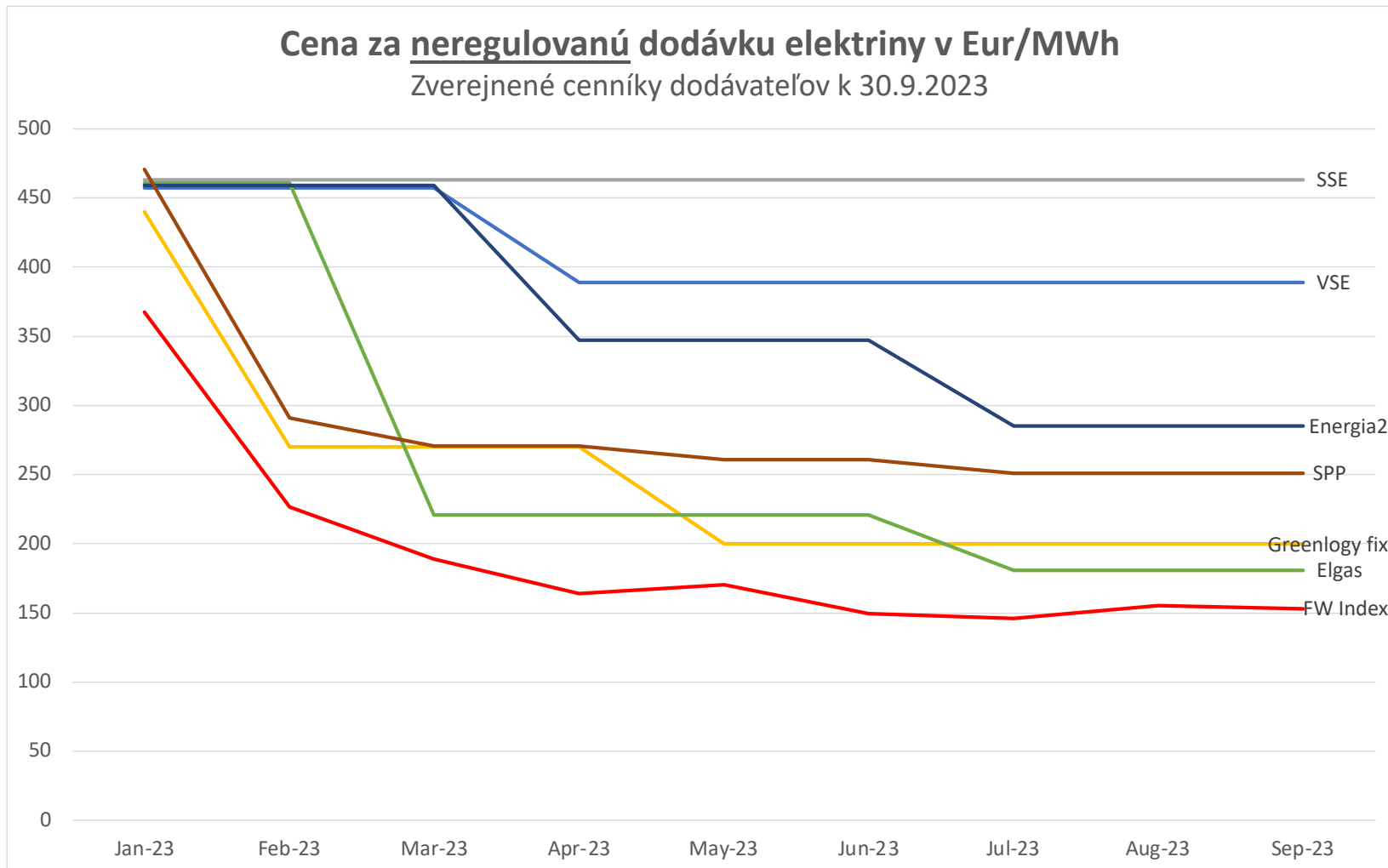
Stav aktualizácie cien a cenníkov za neregulovanú dodávku elektriny a plynu

- Úrad preskúmal zverejnené cenníky dodávateľov od 1.1.2023 do 30.9.2023, kedy sa ukončil tento prieskum. Cieľom bolo zistiť, či dodávatelia priebežne aktualizujú svoje zverejnené cenníky za neregulovanú dodávku elektriny a plynu v nadväznosti na vývoj trhových cien elektriny a plynu.
- Prehľad aktualizácie zverejnených cien a cenníkov u najväčších dodávateľov v období od 1.1.2023 do 30.9.2023 je nasledovný

Neregulovaná dodávka	Elektrina	Zemný plyn
ZSE Energia a.s. (ZSE)	cenníky nezvereňuje	cenníky nezvereňuje
Stredoslovenská energetika a.s. (SSE)	1.1.2023	1.1., 1.3. a 1.5.2023
Východoslovenská energetika a.s. (VSE)	1.1.a 1.4.2023	1.1.a 1.2.2023
Slovenský plynárenský priemysel a.s. (SPP)	1.1., 1.2., 1.3., 1.5.a 1.7.2023	1.1., 1.2 , 1.3.a 1.7.2023

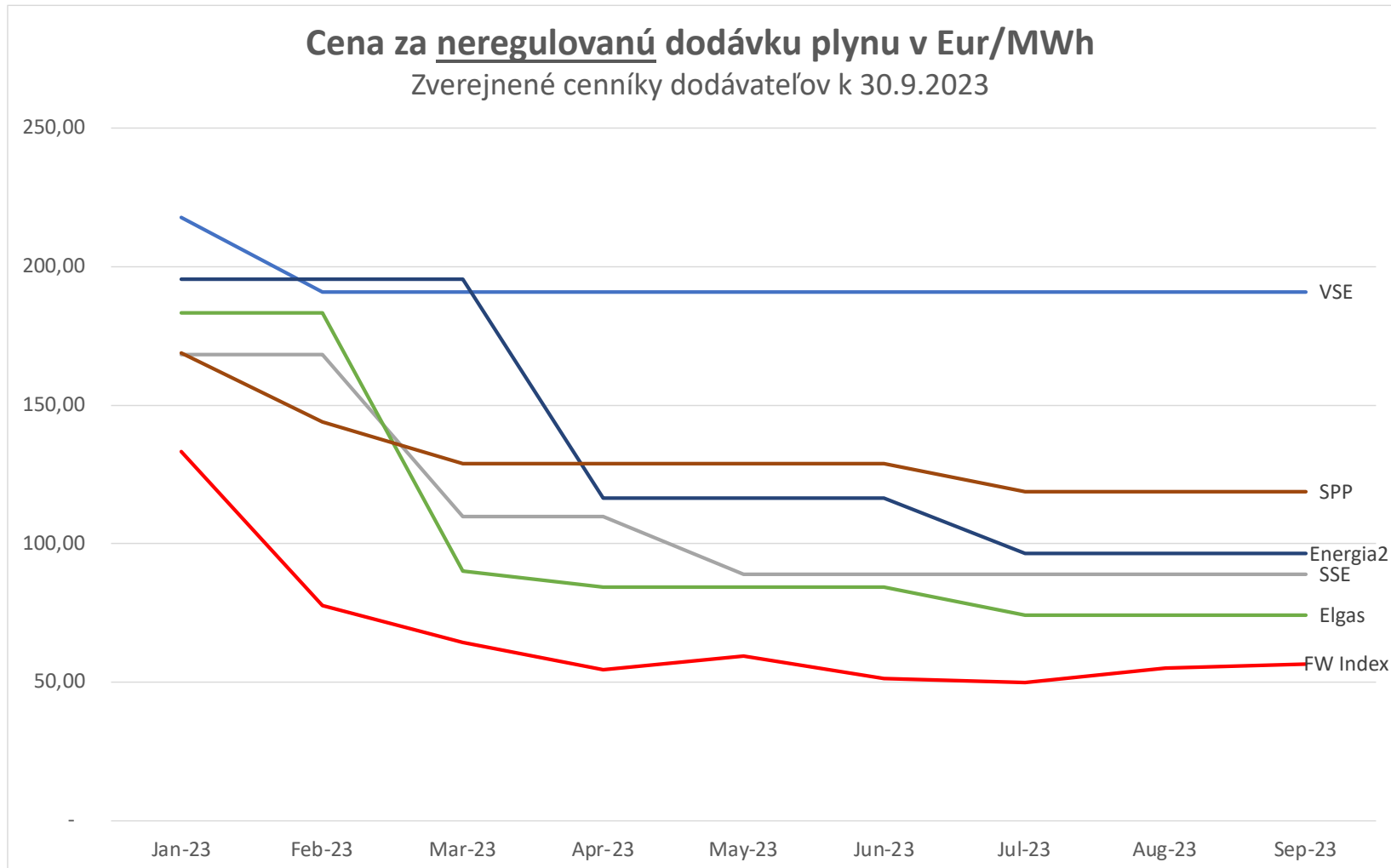
- V porovnaní s prieskumom v máji t.r. len SPP, k dátumu 1.7.2023, aktualizoval cenníky neregulovanej dodávky elektriny aj plynu a potvrdil tak svoj doterajší aktívny prístup k svojim odberateľom. Ostatní veľkí dodávatelia neaktualizovali svoje zverejnené cenníky od májového prieskumu úradu.
- **Z pohľadu úradu sa jedná o prevažujúci nepriaznivý stav, s pozitívnou výnimkou v prípade SPP a zopár menších dodávateľov.**

Vývoj aktualizácie zverejnených cien za neregulovanú dodávku elektriny v priebehu roka 2023

- Vzhľadom na nízku mieru aktualizácie majú SSE a VSE veľmi vysoké zverejnené ceny, cca 2,5 až 3 násobné v porovnaní s indikátorom trhových cien elektriny (FW Index).
- Menší dodávateľia a SPP svoje ceny priebežne aktualizujú v nadväznosti na vývoj na trhu s elektrinou, avšak pretrváva pomerne veľký rozptyl.

Vývoj aktualizácie zverejnených cien za neregulovanú dodávku plynu v priebehu roka 2023

- Vzhľadom na nízku mieru aktualizácie zverejnených cenníkov má VSE veľmi vysoké ceny, viac ako 3 násobné, v porovnaní s indikátorom trhových cien plynu (FW Index).
- Ostatní dodávateľia svoje ceny priebežne aktualizujú v nadväznosti na vývoj na trhu s plynom, avšak pretrvávajú pomerne veľký rozptyl.

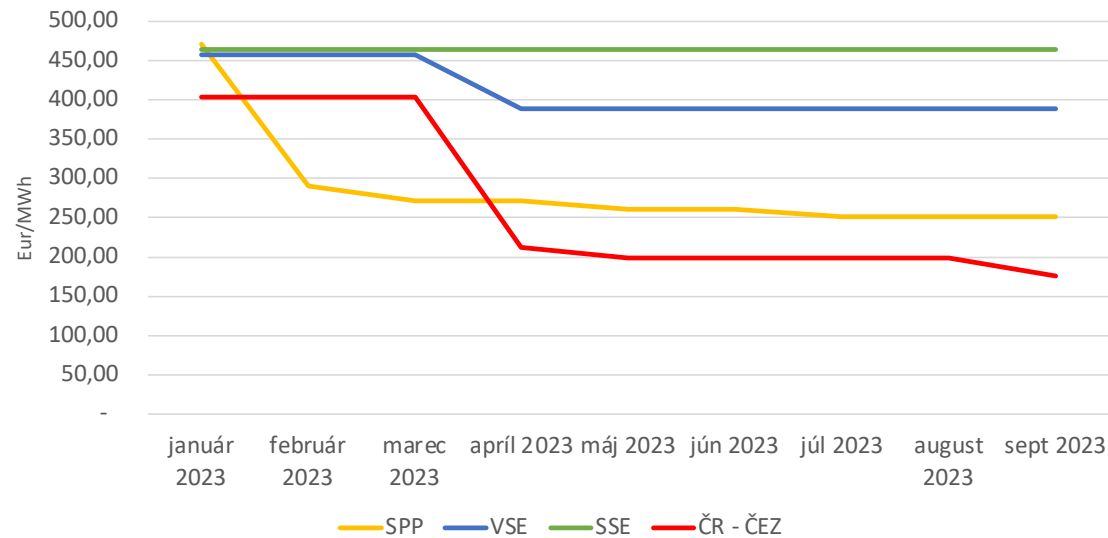
Prečo je aktualizácia cenníkov za neregulovanú dodávku elektriny a plynu dôležitá?

- Vývoj trhových cien elektriny a plynu v priebehu roka 2023 zaznamenal zásadný pokles v porovnaní s úrovňami na prelome rokov 2022 a 2023. Prevažná časť trhových indexov a forwardov elektriny a plynu klesla o 40 – 60% k septembru 2023. Aktuálny vývoj indexov trhových cien elektriny a plynu úrad pravidelne zverejňuje na svojej web stránke, tu: <https://www.urso.gov.sk/6124-sk/burzove-ceny-elektriny-a-plynu/>
- Pri efektívne fungujúcej súťaži na neregulovanom trhu sa dá očakávať, že dodávatelia prispôbia svoje cenníky a zohľadnia klesajúce trhové ceny energií. Ak by totiž jeden dodávateľ udržiaval svoje ceny na nadmerne vysokých úrovniach, odberatelia by prešli k iným dodávateľom ponúkajúcim výhodnejšie ceny.
- Uvedené je dôležité predovšetkým pri novo-zazmluvnených odberateľoch, kde cena za dodávku by mala primárne reflektovať aktuálne trhové ceny energií. Dodávatelia totiž zväčša nenakupujú elektrinu a plyn do zásoby, keďže ich skladovanie vo veľkých objemoch na dlhšie obdobie je ekonomicky nákladné a v prípade elektriny aj kapacitne obmedzené.
- Dodávatelia môžu poskytovať zľavy zo zverejnených neaktualizovaných cenníkov, avšak informácie o skutočne uplatnených zmluvných cenách na neregulovanom trhu dodávky elektriny a plynu pre koncových odberateľov nie sú známe a úrad nemá zákonnú kompetenciu ich zbierať a vyhodnocovať (pozn. úrad viackrát navrhol upraviť legislatívu na získanie tejto právomoci, zatiaľ neúspešne).
- **Nízka miera aktualizácie spolu s nízkou mierou zverejňovania neregulovaných cien a cenníkov indikujú nízku mieru konkurencie medzi dodávateľmi na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu.**
- Vystáva otázka, či sa jedná o špecifikum SR alebo o regionálne širší fenomén. Za týmto účelom úrad porovnal zverejnené ceny neregulovanej dodávky elektriny a plynu v SR a v okolitých krajinách (Česká republika, Nemecko, a Rakúsko)

Porovnanie zverejnených cien za neregulovanú dodávku elektriny v SR a okolitých krajinách

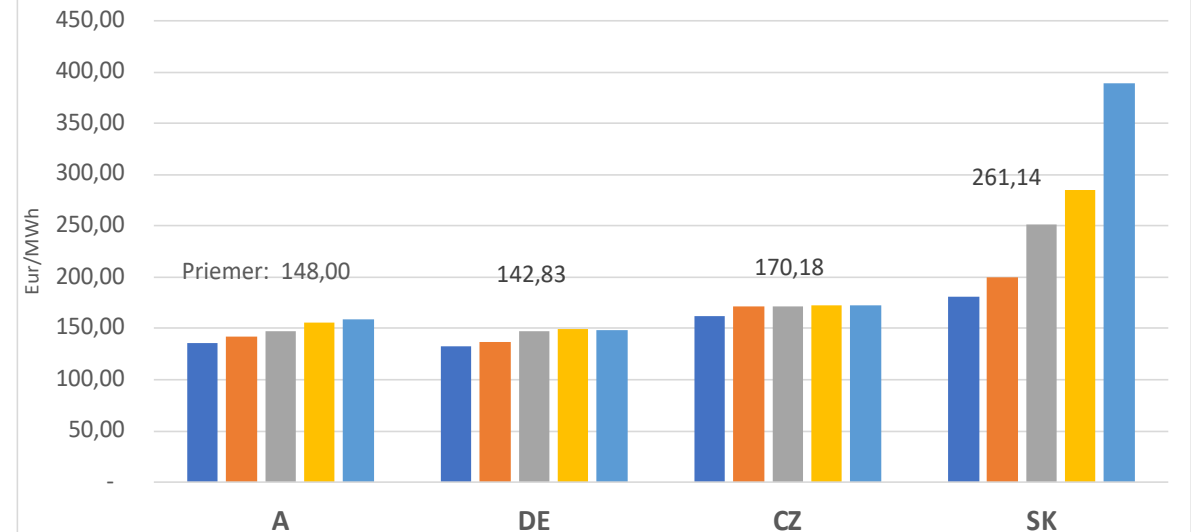
Vývoj cien neregulovanej dodávky elektriny u veľkých dodávateľov v SR a ČR

Verejne dostupné ceny a cenníky, 30.september 2023

Porovnanie 5 najlepších cien za dodávku elektriny pre neregulovaných odberateľov v SR a okolitých krajinách

Verejne dostupné ceny a cenníky, 23.september 2023

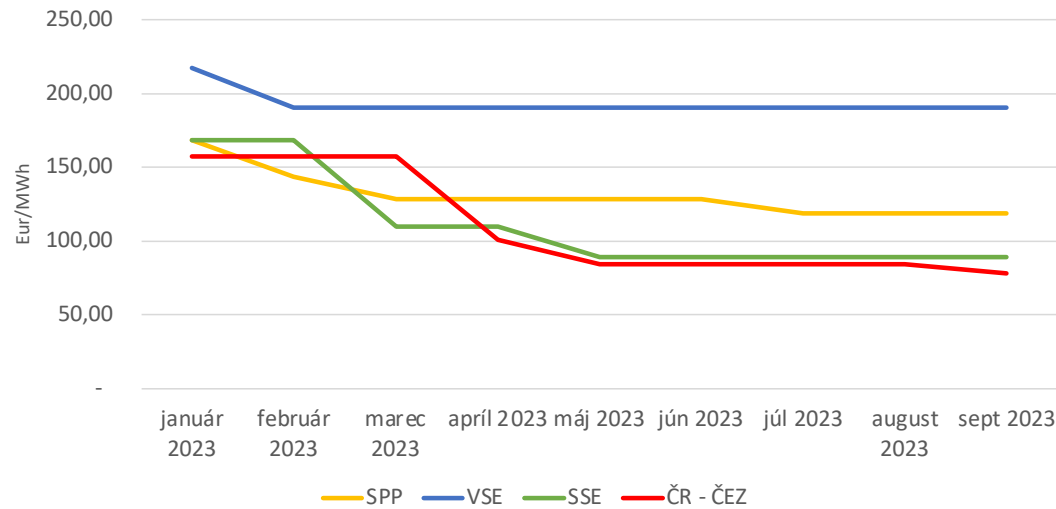

- Porovnanie indikuje zásadne nižšie cenové úrovne v okolitých krajinách, v priemere o cca 35% až 45% menej ako v SR. Najlepšie cenové ponuky v SR sú síce porovnateľné s okolitými krajinami, avšak pomerne vysoké ceny najmä u veľkých dodávateľov zvyšujú cenové hladiny v SR.
- Situácia na trhu neregulovanej dodávky elektriny v SR sa zásadne nezlepšila od májového prieskumu úradu. Indikované vysoké cenové úrovne elektriny znevýhodňujú slovenské firmy a inštitúcie v porovnaní s okolitými krajinami.

Porovnanie zverejnených cien za neregulovanú dodávku plynu v SR a okolitých krajinách

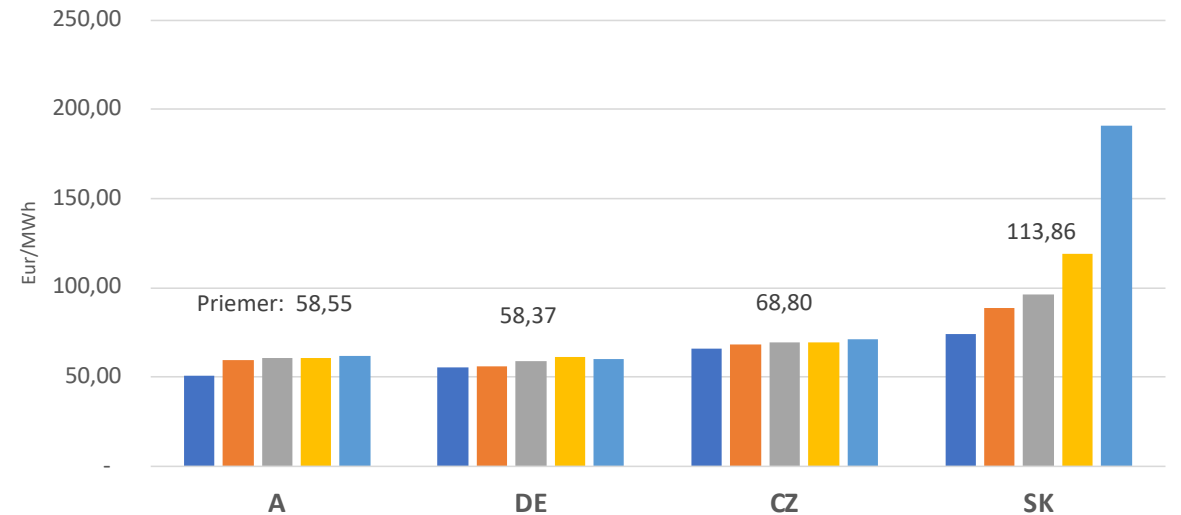
Vývoj cien neregulovanej dodávky plynu u veľkých dodávateľov v SR a ČR

Verejne dostupné ceny a cenníky, 30.september 2023

Porovnanie 5 najlepších cien za dodávku zemného plynu pre neregulovaných odberateľov v SR a okolitých krajinách

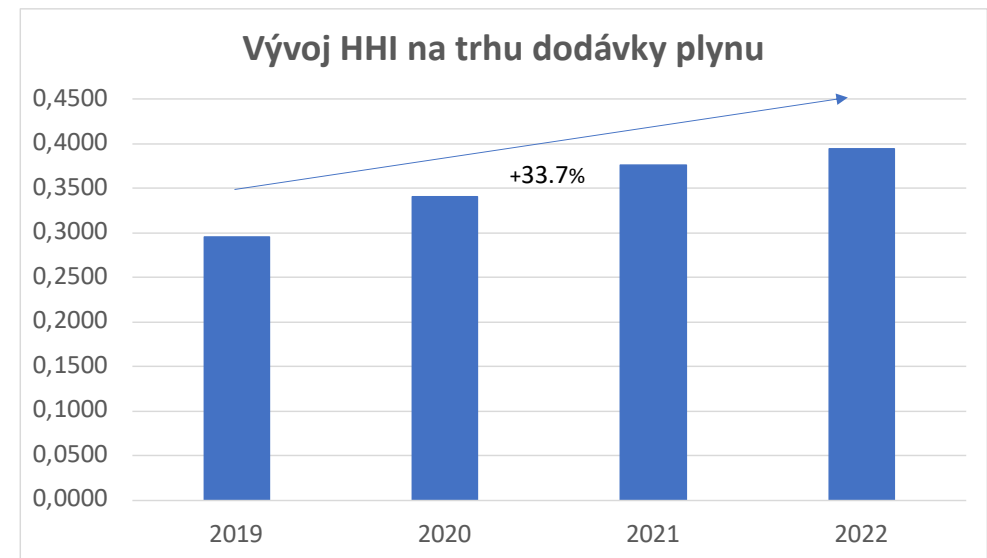
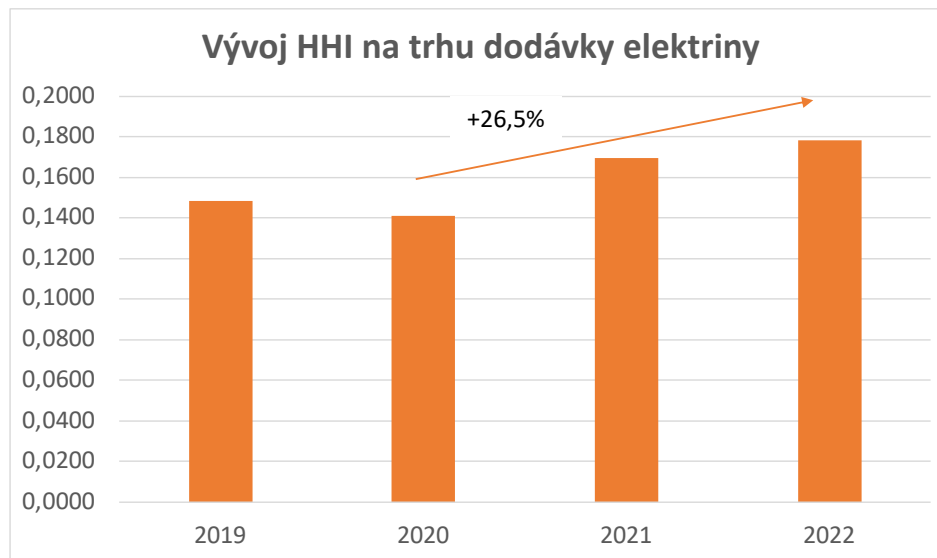
Verejne dostupné ceny a cenníky, 23.september 2023

- Porovnanie indikuje zásadne nižšie cenové úrovne v okolitých krajinách, v priemere o cca 40% až 50% menej ako v SR. Najlepšie cenové ponuky v SR sú síce porovnateľné s okolitými krajinami, avšak pomerne vysoké ceny najmä u veľkých dodávateľov zvyšujú cenové hladiny v SR.
- Situácia na trhu neregulovanej dodávky plynu v SR sa zásadne nezlepšila od májového prieskumu úradu. Indikované vysoké cenové úrovne plynu znevýhodňujú slovenské firmy a inštitúcie v porovnaní s okolitými krajinami.

Indikátor koncentrácie na trhu neregulovanej dodávky v SR - HHI

- Herfindahl – Hirschman Index (HHI) je ukazovateľ koncentráciu trhu, ktorý zohľadňuje podiely na trhu jednotlivých konkurenčných firiem. Úrad pravidelne posudzuje postavenie dodávateľov pôsobiacich na trhu dodávky elektriny a plynu v SR. V zásade platí, že trh je koncentrovaný, ak HHI je viac ako 0,1, a trh je vysoko koncentrovaný pri hodnote presahujúcej 0,2.

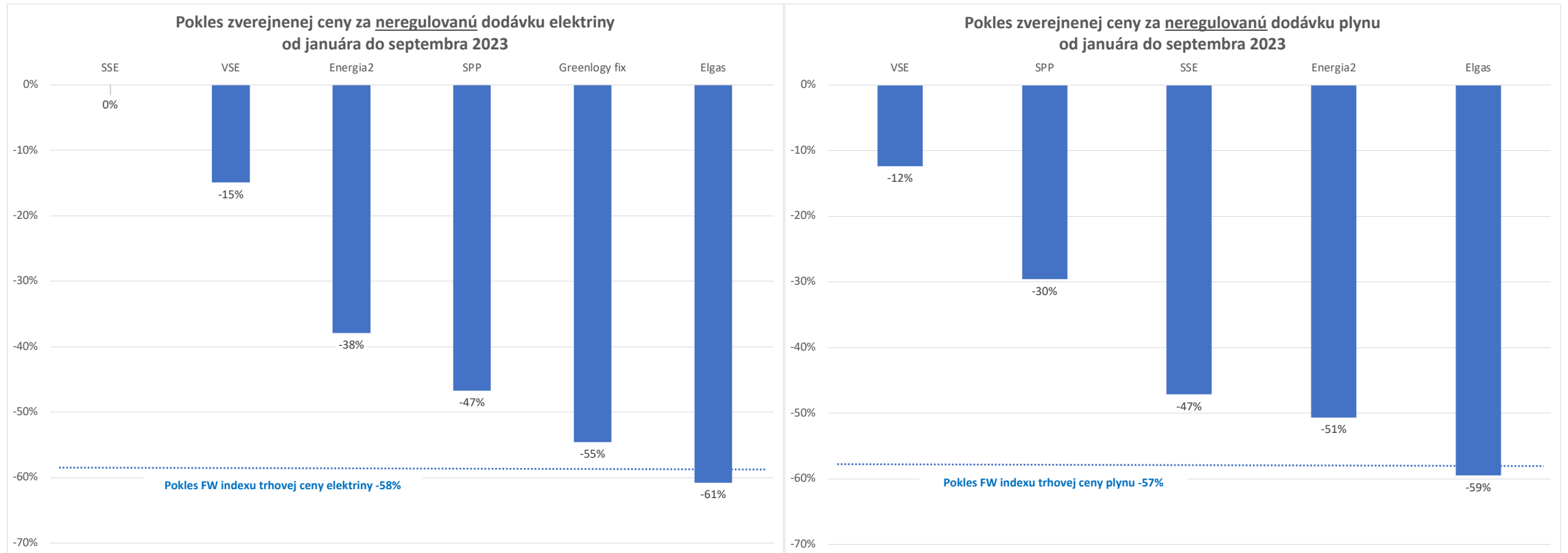

- HHI pri dodávke elektriny dosiahol hodnotu 0,1784 a HHI pri dodávke plynu dosiahol hodnotu 0,3944 v roku 2022. Na oboch trhoch je pomerne silný trend zvyšovania koncentrácie o viac ako 25% v posledných 3-4 rokoch. Údaje indikujú zvyšujúcu sa úroveň koncentrácie na pomerne koncentrovanom trhu dodávky elektriny a už vysoko koncentrovanom trhu dodávky plynu.

Odhad obchodných marží v neregulovanej dodávke elektriny a plynu

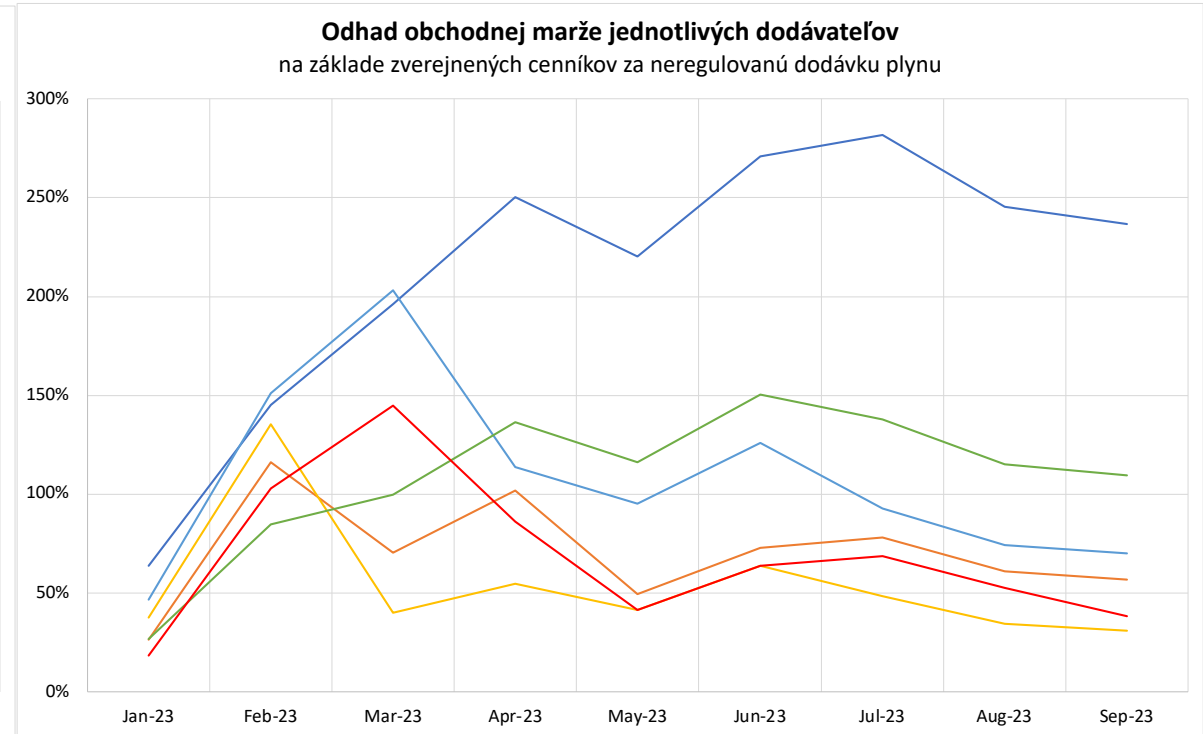
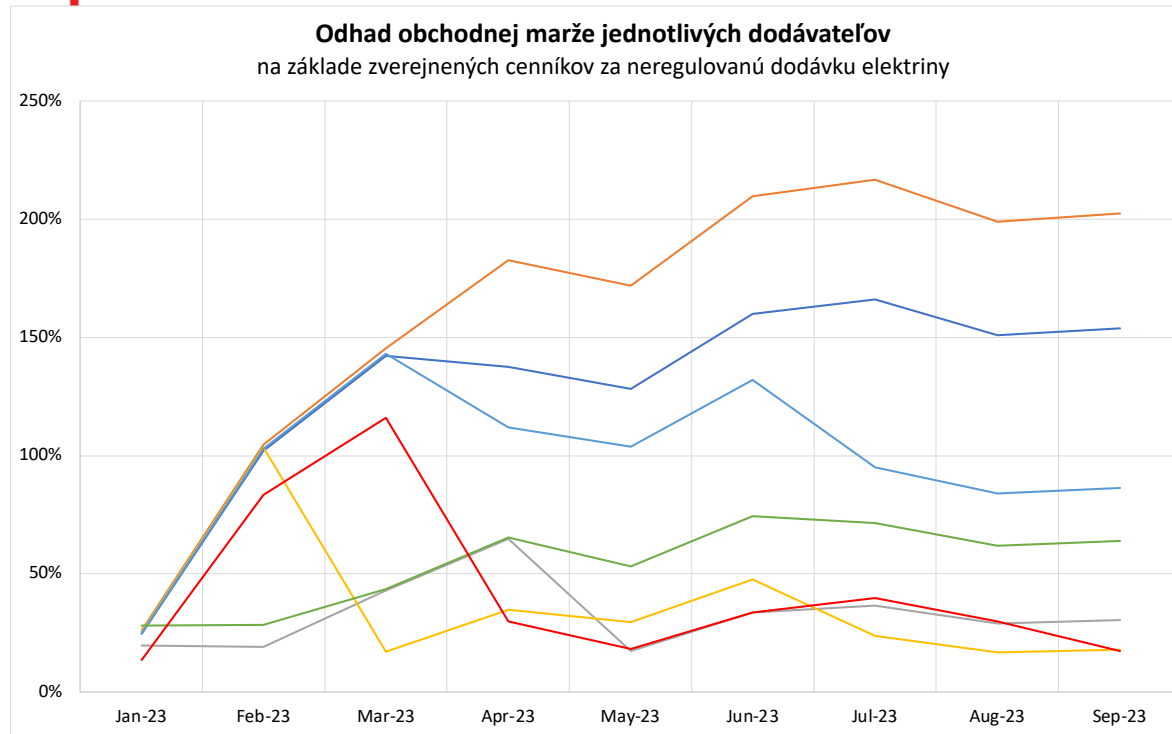
- Vysoká miera koncentrácie a nízka miera zverejňovania a aktualizácie zverejnených cenníkov neregulovanej dodávky elektriny a plynu môžu viesť k neprimeraným ziskom dodávateľov. Úrad vykonal odhad obchodných marží dodávateľov na základe zverejnených cien neregulovanej dodávky elektriny a plynu.
- Obchodná marža v tomto kontexte predstavuje rozdiel medzi príjmami z dodávky elektriny a plynu a nákladmi obstaranej elektriny a plynu, a mala by pokrývať predovšetkým vlastné náklady dodávateľa, rizikové prirážky, zisk, a náklady na odchýlku, ak dodávateľ prevzal zodpovednosť za odchýlku za odberateľa.
- Odhad obchodnej marže bol vykonaný na základe zverejnených cien neregulovanej dodávky elektriny a plynu a forwardovým indexom (FW Indexom) zohľadňujúcim mesačné priemerné ceny štyroch po sebe nasledujúcich kvartálnych forwardov elektriny a plynu ako aj typický diagram odberu.
- Odhad indikuje, koľko môže dodávateľ zarobiť nad náklady na obstaranie elektriny alebo plynu, ak zverejnená cena bola v skutočnosti aj zazmluvnená a účtovaná koncovému odberateľovi. Ak dodávateľ účtoval nižšie ako zverejnené ceny, skutočná obchodná marža môže byť nižšia. Údaje o skutočných obchodných maržiach jednotlivých dodávateľov na neregulovanom trhu dodávky elektriny a plynu však nie sú dostupné.

Porovnanie zmeny zverejnených cien so zmenou indexu trhových cien elektriny a plynu

Dynamika poklesu trhových cien elektriny a plynu je zohľadnená v nedostatočnej miere vo zverejnených cenách neregulovanej dodávky elektriny a plynu v SR. To môže zvyšovať obchodné marže dodávateľov elektriny a plynu v SR.

Odhad obchodných marží na základe zverejnených cenníkov neregulovanej dodávky

Odhadnuté obchodné marže dodávateľov, ktorí priebežne aktualizujú svoje zverejnené cenníky sa, napriek krátkodobým výkyvom, udržujú na pomerne nízkej úrovni. Avšak nízka miera aktualizácie zverejnených cenníkov u niektorých, a najmä veľkých, dodávateľov indikuje marže vyše 100% nad náklady obstaranej elektriny. V porovnaní s obchodnými maržami pri zverejnených variabilných cenách v dodávke elektriny vo výške cca 35-40 Eur/MWh sa taketo marže javia ako neprimerané.

Vyhodnotenie prieskumu

V porovnaní s prieskumom trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu vykonanom v máji 2023

- nedošlo k zlepšeniu v stave zverejňovania cien a cenníkov za neregulovanú dodávku elektriny a plynu
- nedošlo k zlepšeniu v stave aktualizácie zverejnených cien a cenníkov, s výnimkou SPP a zopár menších dodávateľov
- zverejnené ceny najmä veľkých dodávateľov v nedostatočnej miere zohľadňujú pokles trhových cien elektriny a plynu v priebehu 2023
- nedošlo k zlepšeniu výhodnosti cenových ponúk v SR v porovnaní s okolitými krajinami (ČR, DE, A).

Vysoká úroveň koncentrácie trhu dodávky a pomerne vysoké predpokladané obchodné marže niektorých dodávateľov sú podľa názoru úradu indikátormi nedostatočnej konkurencie na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu, s potenciálnymi negatívnymi rizikami a dopadmi na

- odberateľov, t.j. podnikateľské a nepodnikateľské subjekty, vo forme neprimerane vysokých cien za neregulovanú dodávku elektriny a plynu, a
- výšku vyplácaných štátnych energetických kompenzácií v podporných schémach MHSR.

Ak dodávatelia účtujú v skutočnosti nižšie ako zverejnené ceny, je otázne, či poskytované zľavy sú aplikované systémovo a nediskriminačne a či sú porovnateľné s vývojom trhových cien energií, prípadne aj s cenovými ponukami v okolitých krajinách.

V tomto kontexte úrad systematicky navrhuje zvýšenie dohľadu nad trhom dodávky elektriny a plynu a posilnenie ochrany koncových odberateľov na neregulovanom trhu dodávky elektriny a plynu v SR.

Opatrenia na zlepšenie situácie na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu

A) Podpora transparentnosti trhu

- Úrad bude presadzovať zavedenie povinnosti pre dodávateľov pravidelne zverejňovať a aktualizovať cenníky pre neregulovanú dodávku elektriny a plynu pre koncových odberateľov.
- Úrad zavedie na mesačnej báze zverejňovanie hodnoty indikátorov aktuálnych trhových cien elektriny a plynu pri ich typickom zazmluvňovaní odberateľmi na obdobie 12 mesiacov.

B) Obmedzenie neprimeraných obchodných marží dodávateľov

- Úrad bude presadzovať zavedenie, na dočasnej báze, maximálneho limitu na výšku obchodnej marže na neregulovanom trhu dodávky elektriny a plynu a povinnosť pre dodávateľov neodkladne upraviť zmluvné ceny neregulovanej dodávky elektriny a plynu v prípade, ak presahujú stanovený limit obchodnej marže.

C) Dohľad nad trhom

- Úrad bude naďalej systematicky navrhovať zvýšenie dohľadu nad trhom dodávky elektriny a plynu a povinný reporting a hodnotenie nákupných a predajných transakcií na neregulovanom trhu dodávky elektriny a plynu pre koncových odberateľov v SR.

Uvedené opatrenia majú za cieľ podporiť informovanosť odberateľov o úrovni aktuálnych trhových cien elektriny a plynu, pomôcť im sa lepšie orientovať pri posudzovaní výhodnosti cenových ponúk a ochrániť ich pred neprimeranými cenami energií.